**ΠΑ.ΣΟ.Κ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ**

**ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**

**Αθήνα, 9 Ιουλίου 2025**

**ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ**

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης «Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής»

***Θέμα: Πλαφόν 5% στην αξία των απευθείας αναθέσεων επί του συνόλου των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, κατάργηση σχετικών αναφορών που περιορίζουν την εφαρμογή του πλαφόν – κόφτη σε συγκεκριμένα μόνο είδη απευθείας αναθέσεων και μείωση του ανώτατου ποσού απευθείας αναθέσεων στις 20.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ).***

**Αιτιολογική έκθεση**

Η Νέα Δημοκρατία ως αντιπολίτευση μιλούσε για «πάρτι με απευθείας αναθέσεις» και «οσμή σκανδάλου» για τις απευθείας αναθέσεις και ειδικά στη περίπτωση της διαχείρισηςτων κονδυλίων του προσφυγικού[i], όπως επίσης αναφορά στο ζήτημα των απευθείας αναθέσεων στον χώρο της υγείας είχε κάνει και στην «Μαύρη βίβλο» για τον χώρο της υγείας που είχε συντάξει η ΝΔ τον Φεβρουάριο του 2016[ii]. Εκλέχτηκε δε το 2019 με την υπόσχεση (μεταξύ άλλων) να μεταρρυθμίσει το κράτος ώστε να μην είναι κομματικό λάφυρο[iii]https://nd.gr/sites/ndmain/files/docs/nd_programa_web.pdf).

Τέσσερα χρόνια αργότερα σε ενημέρωση των πολιτικών συντακτών και των ανταποκριτών ξένου Τύπου από τον Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας Άκη Σκέρτσο, αφού κατακεραύνωνε την προηγούμενη Κυβέρνηση για τις απευθείας αναθέσεις, ανέφερε ότι «Οι απευθείας αναθέσεις των προηγούμενων χρόνων έγιναν στην πλειονότητα τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας κάτω από πρωτοφανείς συνθήκες υγειονομικής κρίσης, μεγάλων ελλείψεων και οξύτατου ανταγωνισμού στις διεθνείς

αγορές[iv]». Η προσπάθεια σύνδεσης όμως των απευθείας αναθέσεων με την πανδημία,δεν επαληθεύεται από τα αντίστοιχα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ, παρά τα επίσημα λεγόμενα του κου Σκέρτσου.

Για την ακρίβεια στον πίνακα 1 όπως φαίνεται παρακάτω και σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ, προκύπτει ότι όχι μόνο δεν μειώθηκαν μετά την πανδημία οι απευθείας αναθέσεις αλλά αυξήθηκαν σχεδόν 50% ως προς τον αριθμό τους και σχεδόν 100% ως προς την αξία τους.

| | **Αριθμός συμβάσεων ανά έτος** | **Αριθμός απευθείας Αναθέσεων ανά έτος** | **Αξία απευθείας αναθέσεων σε δις ευρώ ανά έτος** | **Ποσοστό απευθείας αναθέσεων % ανά έτος** |
|---|---|---|---|---|
| **2024** | 246.148 | 188.740 | 2,524 | 76,6 |
| **2023** | 252.890 | 184.757 | 2,59 | 73 |
| **2022** | 230.090 | 165.034 | 2,033 | 71,7 |
| **2021** | 220.196 | 143.031 | 1,583 | 64,95 |
| **2020** | 215.542 | 131.417 | 1,255 | 60,97 |
| **Σύνολο** | **1.164.866** | **812.979** | **9,985** | **69,79** |

**Πίνακας 1. Απευθείας αναθέσεις ανά έτος, αριθμός, ποσοστό και αξία σε δις ευρώ**

Έτσι από 131.417 συμβάσεις απευθείας αναθέσεων με συνολική αξία 1,255 δις ευρώ το 2020 φτάσαμε στις 188.740 απευθείας αναθέσεις το 2024 συνολικής αξίας 2,524 δις.

Το σύνολο δε των απευθείας αναθέσεων επί ΝΔ ξεπερνούν σε αριθμό τις 812 χιλ, συνολικής αξίας άνω των 10 δις καθώς μόνο για τα πλήρη έτη διακυβέρνησης της ΝΔ, δηλαδή 2020 έως και 2024 έχουν πραγματοποιηθεί 812.979 απευθείας αναθέσεις ή ποσοστό 69,79% επί του συνόλου των συμβάσεων, συνολικής αξίας 9,985 δις ευρώ ή 15,5% της συνολικής αξίας των συμβάσεων για το ως άνω διάστημα.

Αξίζει ακόμη να επισημανθεί πως για το ίδιο διάστημα οι συμβάσεις με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσιότητα, συμβάσεις δηλαδή που αφορούν κατά βάση έκτακτες συνθήκες ή περιπτώσεις που τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα και άλλες περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρ. 32 του ν. 4412/2016 και που κατουσίαν είναι επίσης απευθείας αναθέσεις, έφτασαν το ποσό των 3,923 δις ευρώ ή 6,1% του συνόλου της αξίας των συμβάσεων.

Σύμφωνα μάλιστα με τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε ορισμένους κλάδους οι απευθείας αναθέσεις τείνουν όχι μόνο να γίνουν ο κανόνας αλλά να φτάσουν και δυσθεώρητα ποσοστά.

Για παράδειγμα, στον χώρο της υγείας σύμφωνα με την έκθεση ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου του έτους 2023 σε 7 νοσοκομεία & 2 ΥΠΕ, οι απευθείας αναθέσεις καλύπτουν **κατά μέσο όρο το 84,32%** όλων των αναθέσεων αυτών των φορέων ενώ στον χώρο της Αυτοδιοίκησης υπάρχουν και ΟΤΑ που το ποσοστό των απευθείας αναθέσεων φτάνουν ως και **98,73%[v]!**

Επισημαίνει δε στις εκθέσεις του,ότι οι φορείς **δεν προγραμματίζουν εγκαίρως και ορθολογικά** τις ανάγκες τους, διαμορφώνοντας σκόπιμα μικρές δαπάνες ώστε να

εμπίπτουν στα όρια απευθείας ανάθεσης – γεγονός που παραπέμπει σε **καταχρηστική χρήση** της διαδικασίας ενώ αναφέρεται σε πολλές περιπτώσεις όπου όταν καλείται ένας μόνος ανάδοχος, η προσφερόμενη έκπτωση είναι είτε μηδέν είτε 1% και σε κάθε περίπτωση είναι πολύ χαμηλότερη σε σχέση με το ποσοστό που επιτυγχάνεται στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Αξίζει, τέλος, να επισημανθεί ότι η Νέα Δημοκρατία που ως αντιπολίτευση κατήγγειλε τις απευθείας αναθέσεις με τον ν. 4782/2021 όχι μόνο δεν τις κατήργησε ή δεν τις περιόρισε αλλά αντιθέτως αύξησε τα ανώτατα όρια που μπορούσε μια αναθέτουσα αρχή να κάνει απευθείας αναθέσεις, στις 30.000 χιλιάδες ευρώ από τις 20.000 ευρώ και ως 60.000 ευρώ σε ορισμένες περιπτώσεις για έργα ή ειδικές υπηρεσίες – συμπεριλαμβανομένων ΤΠΕ όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014.

**Το θεσμικό πλαίσιο**

Το θεσμικό πλαίσιο για τις απευθείας αναθέσεις προσδιορίζεται από τον ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)».

-Με τα**άρθρα 118 και 328**, όπως τροποποιήθηκαν αργότερα με τα άρθρα 50 και 128 του ν. 4782.2021,ρυθμίζονται οι απευθείας αναθέσεις και τα ανώτατα χρηματικά τους όρια.

1. για συμβάσεις μέχρι **20.000€** (χωρίς ΦΠΑ-αρ. 118 και αρ. 328 ν. 4412/2016), όπου στη συνέχεια το ποσό ανέβηκε στις **30.000 €** (χωρίς ΦΠΑ) με το αρ. 50 ν. 4782/2021
2. για συμβάσεις **μέχρι 30.000 €** (χωρίς ΦΠΑ) προμηθειών ή υπηρεσιών,
3. και **μέχρι 60.000 €** για έργα ή ειδικές υπηρεσίες – συμπεριλαμβανομένων ΤΠΕ όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014.

-Με το άρθρο 118παρ. 5 του ν. 4412/2016 εισάγεται επίσης «κόφτης» 10 επί των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, για την αξία των απευθείας συμβάσεων, ρύθμιση που διατηρείται και στην τροποποίηση του 2021.

Συγκεκριμένα στην παρ. 5 αναφέρεται:

«***Με βάση την παρούσα διάταξη μπορούν να ανατεθούν από κάθε αναθέτουσα αρχή κατ' έτος, μία ή περισσότερες συμβάσεις, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ` έτος, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης αυτής είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.»***

Έτσι η συγκεκριμένη ρύθμιση και ο «κόφτης» που εισάγει, αφορούν ένα μέρος μόνο των απευθείας συμβάσεων, αυτές δηλαδή που αφορούν έργα, μελέτες και παροχή τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών.

Δεν αφορούν όμως μια σειρά από άλλες απευθείας αναθέσεις όπως για παράδειγμα συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών ή συμβάσεισγια έργα ή ειδικές υπηρεσίες – συμπεριλαμβανομένων ΤΠΕ όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014.

Έτσι με βάση αυτές τις εξαιρέσεις, στην πράξη η αξία των απευθείας αναθέσεων για τα έτη αναφοράς 2020-2024, όχι μόνο ξεπερνά το 10% επί της συνολικής αξίας των

συμβάσεων, αλλά φτάνει το 15,5% και αν σε αυτές προστεθούν και οι συμβάσεις με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσιότητα το ποσοστό επί των διαθέσιμων πιστώσεων αγγίζει το 22%. Με άλλα λόγια τουλάχιστον 1 στα 5 ευρώ ξοδεύεται με μη διαγωνιστική διαδικασία.

**Προτεινόμενη ρύθμιση**

Με τις προτεινόμενεςρυθμίσειςεπιδιώκεται:

1. **Να επεκταθεί η πρόνοια του «κόφτη»** επί της αξίας των απευθείας αναθέσεων ως ποσοστό των πιστώσεων της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής, **σε όλα τα είδη των απευθείας αναθέσεων ανεξαρτήτως αντικειμένου.**
2. Το ποσοστό αυτό **να μειωθεί δραστικά από το 10% των διαθέσιμων πιστώσεων κάθε αναθέτουσας αρχής, στο 5% αυτών**, ώστε να μην υπάρχουν εξαιρέσεις αλλά επιπλέον το ποσοστό αυτό να μειωθεί δραστικά ώστε οι απευθείας αναθέσεις να περιοριστούν ως η απολύτως αναγκαία εξαίρεση.
3. Τα ανώτατα όρια των απευθείας αναθέσεων να μειωθούν **από τις 30.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ στις 20.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ και των 60.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ στις 30.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ.**

Στόχος των παραπάνω ρυθμίσεων είναι η δραστική μείωση τα δαπανώμενων ποσών σε απευθείας αναθέσεις και η εξοικονόμηση σημαντικών πόρων που μέσα από τη διαδικασία των απευθείας αναθέσεων, της έλλειψης μεγάλων εκπτώσεων που επιφέρουν οι απευθείας αναθέσεις, της κατάτμησης και της αντιμετώπισης πελατειακών αντιλήψεων και πρακτικών, οδηγούν στην κατασπατάληση τεραστίων ποσών ετησίως που ισοδυναμούν με σειρά ισοδύναμων μέτρων με ιδιαίτερο κοινωνικό αποτύπωμα όπως ο 13ος και 14ος μισθός, το ΕΚΑΣ στους χαμηλοσυνταξιούχους κλπ.

Είναι ενδεικτικό πως αν είχαν εφαρμοστεί οι δύο πρώτες μόνο πρόνοιες των παραπάνω ρυθμίσεων για τα έτη 2020 έως και 2024 τότε το ποσό των 9,985 δις θα είχε πέσει στο μισό ήτοι σε ένα ποσό πέριξ των 5 δις ευρώ.

Τέλος εξίσου προφανές είναι πως κάθε άλλη έκτακτη κατάσταση ή περιπτώσεις που τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, καθώς και άλλες ανάλογες περιπτώσεις, καλύπτονται ούτως ή άλλως από τοάρ. 32 του ν. 4412/2016 μέσω της διαδικασίας απευθείας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσιότητα.

## <u>Τροπολογία</u>

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο «Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής»

**Άρθρο…**

Η παρ. 5 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 50 του νόμου 4782/2021τροποποιείται και η φράση «**μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%), αντικαθίσταται με τη φράση «μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%)**» και η φράση **«για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα**» αντικαθίσταται με την φράση «**για κάθε απευθείας ανάθεση ανεξαρτήτως αντικειμένου» και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής**:

**5. Σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορούν να ανατεθούν από κάθε αναθέτουσα αρχή κατ' έτος, μία ή περισσότερες συμβάσεις, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι ποσοστού πέντετοις εκατό (5%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ' έτος, για κάθε απευθείας ανάθεση ανεξαρτήτως αντικειμένου. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση του ορίου του προηγούμενου εδαφίου είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.**

**Άρθρο..**

Η παρ. 1 του αρ. 118 του ν. 4412/2016 όπως άλλαξε με την παρ. 1 του ν. του αρ. 50 του ν. 4782/2021 τροποποιείται και η φράση «ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ» αντικαθίσταται με τη φράση «ίση ή κατώτερη από το όριο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, η φράση «το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, αντικαθίσταται με τη φράση «το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

1. **Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.**

**Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.**

**Άρθρο..**

Η παρ. 1 του αρ. 328 του ν. 4412/2016 όπως άλλαξε με την παρ. 1 του ν. του αρ. 128 του ν. 4782/2021 τροποποιείται και η φράση «ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ» αντικαθίσταται με τη φράση «ίση ή κατώτερη από το όριο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, η φράση «το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, αντικαθίσταται με τη φράση «το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

**1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.**

**Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 318 έως 321, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.**

**Οιπροτείνοντες Βουλευτές**

**Ανδρουλάκης Νικόλαος**

**Μπιάγκης Δημήτριος**

**Τσίμαρης Ιωάννης**

**Γερουλάνος Παύλος**

**Μάντζος Δημήτριος**

**Χρηστίδης Παύλος**

**Νικητιάδης Γεώργιος**

**Αποστολάκη Μιλένα**

**Αχμέτ Ιλχάν**

**Βατσινά Ελένη**

**Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα (Νάντια)**

**Γρηγοράκου Παναγιώτα (Νάγια)**

**Δουδωνής Παναγιώτης**

**Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)**

**Καζάνη Αικατερίνη**

**Κατρίνης Μιχάλης**

**Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)**

**Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας**

**Λιακούλη Ευαγγελία**

**Μιχαηλίδης Σταύρος**

**Μουλκιώτης Γεώργιος**

**Νικολαΐδης Αναστάσιος**

**Πάνας Απόστολος**

**Παπανδρέου Γεώργιος**

**Παππάς Πέτρος**

**Παρασκευαΐδης Παναγιώτης**

**Παραστατίδης Στέφανος**

**Παρασύρης Φραγκίσκος**

**Πουλάς Ανδρέας**

**Σπυριδάκη Αικατερίνη**

**Σταρακά Χριστίνα**

**Χνάρης Εμμανουήλ**

**Χριστοδουλάκης Εμμανουήλ**